

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Právní minimum

příručka pro účastníky kurzu - pracovní text ke studiu

Pojďme spolu CZ.1.07/1.2.17/01.0011

Operační program Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Rovné příležitosti dětí a žáků,
včetně dětí a žáků se speciálními
vzdělávacími potřebami

9. PRÁVO

Martin Boček

Odpovědnost

V právu odpovědnost znamená nutnost nést důsledky za nějaké jednání (nebo nejednání).

Podle věku

- 0-15 - děti (zodpovědnost podle rozumové vyspělosti);
- 15-18 - mladiství (zodpovědnost ve věcech obvyklých, jinak dle rozumové vyspělosti);
- 18-19 - věk blízký mladistvým (plná zodpovědnost s možnou výjimkou v komplikovaných situacích);
- 20+ - dospělý (plná zodpovědnost);

Podle funkce

- kdo měl kde být;
- kdo měl co dělat;
- kdo měl na co dávat pozor;
- kdo má jaké školení;

Podle situace

- kdo kde byl;
- kdo o čem věděl;
- kdo měl možnost něco dělat;

Na co myslet

- pokud dáváte někomu zodpovědnost za něco, na co nestačí, je to vaše chyba - neměli jste mu ji dát;
- pokud vám někdo dá zodpovědnost za něco, na co nestačíte je to vaše chyba - měli jste odmítnout;
- pokud jste za někoho zodpovědní a on něco udělá, je to vaše chyba - pokud neprokážete, že jste udělali vše, co se udělat dalo;

Při veškeré činnosti myslíte na to, že vaší hlavní povinností a hlavní odpovědností je zajistit bezpečnost dětí. Vše ostatní je v tomto kontextu podružné!

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

PIONÝR

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vybrané paragrafy z trestního zákona

§ 205 Šíření pornografie

- (1) Kdo pornografické dílo písemné, fotografické, filmové, počítačové, elektronické nebo jiné takové dílo;
- nabízí, přenechává nebo zpřístupňuje dítěti, nebo;
  - přechovává na místě, které je dětem přístupné**, vystavuje nebo jinak zpřístupňuje, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

§ 217 Ohrožování mravní výchovy mládeže

- (1) Kdo vydá, byť i z nedbalosti, osobu mladší než osmnáct let nebezpečí zpustnutí tím, že
- svádí ji k zahálčivému nebo nemravnému životu,
  - umožní ji vést zahálčivý nebo nemravný život, nebo
  - závažným způsobem poruší svou povinnost pečovat o osobu mladší než osmnáct let,
- bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

§ 218 Podávání alkoholických nápojů mládeži

Kdo **soustavně nebo ve větší míře** podává osobám mladším než osmnáct let alkoholické nápoje, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.

§ 242 Pohlavní zneužívání

- (1) Kdo vykoná soulož s osobou mladší než patnáct let nebo kdo takové osoby jiným způsobem pohlavně zneužije, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až osm let.
- (2) Odnětím svobody na dvě léta až deset let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na osobě svěřené jeho dozoru, **zneužívaje její závislosti**.

§ 243 Pohlavní zneužívání

Kdo zneužívaje závislosti osoby mladší než osmnáct let nebo osoby svěřené jeho dozoru, přiměje ji k mimomanželské souloži, nebo kdo takové osoby, zneužívaje její závislosti, jiným způsobem pohlavně zneužije, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

Vždy používejte zdravý rozum a vždy myslte na to, že každá vaše akce, každé vaše jednání může mít své následky. Myslete na to, že s trochou smůly můžete jednou hloupostí nejen přijít o oddíl, ale také pokazit život sobě i ostatním vedoucím!

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

PIONÝR

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vybrané paragrafy z trestního zákona

§ 2894

1) Povinnost nahradit jinému újmu zahrnuje vždy povinnost k náhradě újmy na jmění (škody).

2) Nebyla-li povinnost odčinit jinému nemajetkovou újmu výslovně ujednána, postihuje škůdce, jen stanoví-li to zvláště zákon. V takových případech se povinnost nahradit nemajetkovou újmu poskytnutím zadostiučinění posoudí obdobně podle ustanovení o povinnosti nahradit škodu.

§2896

Oznámí-li někdo, že svoji povinnost k náhradě újmy vůči jiným osobám vylučuje nebo omezuje, nepřihlíží se k tomu. Učiní-li to však ještě před vznikem újmy, může být takové oznámení posouzeno jako varování před nebezpečím.

§2900

Vyžadují-li to okolnosti případu nebo zvyklosti soukromého života, je každý povinen počínat si při svém konání tak, aby nedošlo k nedůvodné újmě na svobodě, životě, zdraví nebo na vlastnictví jiného.

§2915

1) Je-li k náhradě zavázáno několik škůdců, nahradí škodu společně a nerozdílně; je-li některý ze škůdců povinen podle jiného zákona k náhradě jen do určité výše, je zavázán s ostatními škůdci společně a nerozdílně v tomto rozsahu. To platí i v případě, že se více osob dopustí samostatných protiprávních činů, z nichž mohl každý způsobit škodlivý následek s pravděpodobností blízkou jistotě, a nelze-li určit, která osoba škodu způsobila.

2) Jsou-li pro to důvody zvláštního zřetele hodné, může soud rozhodnout, že škůdce nahradí škodu podle své účasti na škodlivém následku; nelze-li účast přesně určit, přihlídnou se k míře pravděpodobnosti. Takto nelze rozhodnout, pokud se některý škůdce vědomě účastnil na způsobení škody jiným škůdcem nebo je podněcoval či podporoval nebo pokud lze připsat celou škodu každému škůdci, byť jednali nezávisle, nebo má-li škůdce hradit škodu způsobenou pomocníkem a vznikla-li povinnost k náhradě také pomocníkovi.

§2920

1) Nezletilý, který nenabyl plné svéprávnosti, nebo ten, kdo je stížen duševní poruchou, nahradí způsobenou škodu, pokud byl způsobilý ovládnout své jednání a posoudit jeho následky; poškozenému náleží náhrada škody i tehdy, nebránil-li se škůdci ze šetrnosti k němu.

2) Nebyl-li nezletilý, který nenabyl plné svéprávnosti, nebo ten, kdo je stížen duševní poruchou, způsobilý ovládnout své jednání a posoudit jeho následky, má poškozený právo na náhradu, je-li to spravedlivé se zřetelem k majetkovým poměrům škůdce a poškozeného.

§2921

Společně a nerozdílně se škůdcem nahradí škodu i ten, kdo nad ním zanedbal náležitý dohled. Není-li škůdce povinen k náhradě, nahradí poškozenému škodu ten, kdo nad škůdcem zanedbal dohled.

Základní práva dítěte

Existuje zákaz fyzických trestů?

- Úmluva o právech dítěte zjišťuje v článku 19 „ochranu dítěte před tělesným a duševním násilím“.
- Tělesný trest a tělesné násilí jsou dvě různé věci.
- Zákon definuje tělesný trest jako „jakékoliv potrestání, při kterém je použita fyzická síla s úmyslem způsobit bolest nebo nepohodlí“.
- Tělesné tresty u nás **nejsou** protizákonné, trestné jsou jen “nepřiměřené nebo neodůvodněné tresty”.

Je možné dítěti zabavit nějakou věc?

- Ano, ale pouze na základně nějakého “rozumného” důvodu. Například na základě rodiči podepsaného papíru, že děti nemají mít na oddílových akcích mobil.
- Za děti máte na vašich akcích odpovědnost, což může být u určitých předmětů (nože, vzduchovky...) dostatečným důvodem k jejich zabavení.
- Zabavený předmět je nutné vrátit, nicméně u osob mladších 18 let je možné jej vrátit pouze rodičům jakožto zákonným zástupcům dítěte.
- V případě zabavení drahého předmětu či větší hotovosti je dobrý nápad o tom neprodleně informovat rodiče.

Od kdy do kdy má vedoucí (oddíl, skupina) odpovědnost za dítě?

- Od jeho převzetí od rodičů po jeho předání rodičům.
- Pokud děti na vaše akce chodí / z akcí odcházejí sami, je rozumné si toto nějak upravit a nechat podepsat od rodičů (např. jako součást přihlášky). Ostatně, takovouto věc je vhodné mít upravenou vždy, čistě pro jistotu.
- Myslete hlavou! To, že máte někde podepsané, že za dítě jste odpovědní, např. jen od začátku do konce schůzky, neznamená, že je v pořádku nechat sedmiletého caparta samotného před klubovnou, protože si pro něj rodiče nepřišli!

Mohu se zbavit odpovědnosti za děti tím, že mi rodiče podepíší nějaký chytře napsaný papír?

- Stručně řečeno? Ne.
- Za akci je odpovědný pořadatel, případně jeho „lidé“ - tedy vy, vedoucí. Pokud pořádáte jakoukoli akci, jste za její účastníky vždy - přiměřeně okolnostem - odpovědní.

Použitá literatura:

- Úplné znění zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Vyd. 6. Praha: Armex, 2015, 175 s. ISBN 978-80-87451-36-6.
- Ahoj, Úmluva: výklad Úmluvy o právech dítěte. 1. vyd. Praha: Parta, 2001, 72 s. ISBN 80-85989-91-3.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

PIONÝR

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vydala: Jihomoravská krajská organizace Pionýra pro vnitřní potřebu

Údolní 58a, Brno 659 88, www.jmpionyr.cz

Publikace vydána v rámci projektu Pojd'me spolu hrazeného z ESF

Prošlo jazykovou korekturou, neprodejné.

© Brno 2015

1. vydání